

VELETRŽNÍ LISTY

SVĚT
KNIHY
PRAHA

SVĚT KNIHY PRAHA

23. MEZINÁRODNÍ KNIŽNÍ VELETRH
A LITERÁRNÍ FESTIVAL

NEDELE
14. 5. 2017

Praha Noir aneb Z pražských zákoutí do světa

Petr Stančík, Ondřej Neff a Jiří W. Procházka

V sobotu odpoledne proběhla autogramiáda části autorů sdružených ve sborníku **Praha Noir**. Jak vysvětlil jeho editor **PAVEL MANDYS**, jedná se o český příspěvek do tohoto celosvět-

Michaela Klevisová a Kateřina Tučková

ového knižního fenoménu newyorského nakladatelství Akashic Books. Už osmdesát měst se stalo středobodem cyklu detektivních, tajemných a dobrodružných povídek, odehrávajících se vždy právě na onom jediném místě. Řadu zahájil sborník Brooklyn Noir, nejméně úspěšným se prozatím stal Boston Noir a nejčerstvějším počinem je Praha. Titul se zatím objevil v knižní podobě nakladatelství Paseka, v audioknižní u One Hot Book a v anglickém překladu by měl vyjít počátkem příštího roku. O cizojazyčné zvukové podobě se zatím neuvažuje. Na sobotní autogramiádu se dostavili: **MILOŠ URBAN**, **MICHAELA KLEVISOVÁ**, **KATEŘINA TUČKOVÁ**, **PETRA SOUKUPOVÁ**, **PETR STANČÍK**, **ONDŘEJ NEFF**, **JIŘÍ W. PROCHÁZKA** a **MI-CHAL SYKORA**. IK

Herci v éteru

Už tradičně se u nás těší velké popularitě mluvené slovo v rozhlasovém vysílání, ať už se jedná o zábavné pořady, dramatizace literárních děl, četby na pokračování nebo rozhlasové hry.

Archiv Českého rozhlasu disponuje neuvěřitelným množstvím nahrávek od poloviny minulého století po současnost. Další tituly neustále přibývají a je o ně velký zájem. Není proto divu, že už dvě desítky let vyhlašuje veřejnoprávní rozhlas každoroční anketu Neviditelný herec, v níž mají právě posluchači šanci ocenit osobnosti hereckého světa, které je v uplynulém roce nejvíce zaujaly a potěšily. Právě s touto anketou byla spjata sobotní odpolední debata, k níž moderátor **VLADIMÍR KROC** přizval dvě dámy výrazně spjaté s rozhlasovým mikrofonem **TAŤJANU MEDVECKOU** a **DANU ČERNOU**. První jmenovaná je navíc aktuálně vítězkou Neviditelného herce 2016 za četbu románů Himmlerova kuchařka Franz-Oliviera Giesberta. Obě herečky porovnaly práci před filmovou a televizní kamerou a za rozhlasovým mikrofonem, která

však díky webovým kamerám ve studiu pozbývá výhody netrápit se příliš vizuálním vjemem. Řeč pochopitelně přišla na audioknihy, které jsou nosným tématem letošního ročníku veletrhu. V této souvislosti zmínila Taťjana Medvecká svou spolupráci s neziskovou organizací Mluvící kniha, která natáčí na vysoké profesionální úrovni zvukové knihy pro nevidomé a zrakově postižené. IK

Taťjana Medvecká a Vladimír Kroc

Vítězné Jezero

Spisovatelka **BIANCA BELLOVÁ** se stala českou laureátkou Ceny Evropské unie za literaturu 2017.

Sobotní odpoledne v Lapidáriu tedy patřilo jí a představení jejího posledního románu Jezero. Děj se netradičně odehrává kdesi daleko, v jakési snové krajině. „Kde jsem se inspirovala? Často se mě na to ptají, ale to nejde jednoznačně říct. Přes čtyřicet let čerpám inspiraci prostě tak, jak jde kolem mě, v tomto případě byl inspirací obrázek jezera,“ vysvětlila. I v následujících otázkách, které jí byly kladeny,

Bianca Bellová

dokázala, že je autorkou, která se vymyká škatulkám, netvoří podle šablon, ale tak nějak přirozeně, jak to právě v danou chvíli cítí. Na otázku, zda má před očima čtenářskou skupinu, pro níž své příběhy píše, odpověděla, že žádnou konkrétní skupinu před očima nikdy nemá. „Byla jsem zaměstnaná v marketingu, kde se stále pracovalo s cílovými skupinami, na někoho jsme cílili, někomu něco konkrétního nabízeli, ale v psaní nic z toho nevyužívám. Píšu prostě příběh a doufám, že si své čtenáře najde,“ vysvětlila. Soudě podle úspěchu jejich knih, nejen posledního románu Jezero, ale i podle letošního ocenění, se jí to daří. JM

Město jako inspirační zdroj pro literáty

Jednou ze závěrečných literárních besed letošního ročníku Světa knihy Praha bylo představení dvou útlých knížek s prozaickými texty básníků **PETRA BORKOVCE (ČR)** a **ALEŠE ŠTEGERA (Slovensko)**. Obě knížky byly inspirovány Berlínem a celá beseda tak byla příspěvkem k profilovému tématu veletrhu – **Genius loci, město v literatuře**.

Oba autory spojovala skutečnost, že před více než deseti lety obdrželi roční stipendium v Berlíně v rámci programu Writer in Residence. Získali tak možnost se s městem velmi blízce seznámit a jeho realie reflektovat ve své další literární tvorbě. Z osobních vyznání obou literátů vyplynulo, že právě Berlín považovali za velmi šťastnou lokalitu pro tento druh tvůrčího pobytu. Asi málokteré jiné velkoměsto kontinentální Evropy prošlo v uplynulých sto letech tak bouřlivým a zároveň rozporuplným vývojem jako Berlín. Od dvacátých let, kdy byl velkoryse budován jako prestižní industriální metropole hitlerovského Německa pro 6 milionů obyvatel, prošel masivní destrukcí v závěrečných fázích druhé světové války (kdy počet jeho obyvatel klesl takřka na polovinu), následně byl rozdělen na čtyři okupační zóny a přišel o svůj statut hlavního města říše. V šedesátých letech byl namísto zacelování válečných stop rozdělen ostře hlídanou zdí na dvě v podstatě nesouvisející města. Trvalo téměř 30 let, než tato zeď padla a město mohlo zase začít fungovat jako jeden celek. Ale ani to však nebylo tak jednoduché. Politické rozdělení města bylo vystřídané rozdělením ekonomickým s nestejnou silou jeho obou částí. Dodnes se počet obyvatel Berlína ani zdaleka neblíží číslům z dvacátých a třicátých let, takže neexistuje ani silný tlak na rychlé zastavování volných ploch uvnitř města. To vše, společně s velmi bohatým kulturním vývojem (srovnatelným snad jenom s Paříží), činí z Berlína ideální kulisu pro situování nespočtu literárních děl.

Petr Borkovec, který kromě svých básní působí i jako překladatel ruské emigrační poezie, objevoval Berlín jako přestupní (a někdy i konečnou) adresu pro ruské básníky ve dvacátých letech minulého století. Jedním z jeho nejsilnějších dojmů bylo toulání čtvrtěmi kolem domu, kde působil po Velké říjnové revoluci Vladimír Nabokov.

Slovenský básník Aleš Šteger, který obdržel berlínské stipendium zhruba o rok později, byl uchvácen zejména multikulturalismem města. A nejen tím současným, ale i historickým. Jak prozradil, on sám v Berlíně intenzivně cítil nejen německý fundament města, ale i silné slovanské vlivy způsobené historickým osídlením území tímto etnikem. A ještě jedna vlastnost Berlína ho upoutala – všudypřítomnost vody. Berlín je podle něj město mnoha jezer, říčních ramen i kašen a vodních monumentů.

Tvůrčí pobyt v Berlíně přivedl Aleše Štegera

k zajímavému druhu literární tvorby, kterému se věnuje už pět let. Navštěvuje vždy nějaké jím doposud neznámé místo na světě a píše z tohoto místa reportáže, které musejí vyjít do 24 hodin po jeho návštěvě. Aleš Šteger totiž tvrdí, že nejintenzivnější pocit z nějakého místa, včetně specifčnosti jeho životního stylu, vnímáme bezprostředně v prvních chvílích svého pobytu. A právě tento vzácný vjem se snaží zachycovat ve svých textech. Málokterý literární počín tak naplňuje letošní heslo veletrhu – **Genius loci v literatuře**. RaŠ

Barrandov v průběhu věků

Filmové ateliéry na barrandovském kopci prodělaly od svého vzniku mnoho bouřlivých změn. Právě na ně se zaměřila kniha **PETRA SZCZEPANIKA *Továrna Barrandov***.

„Zajímalo mě, jak vypadal svět filmařů v době, kdy všichni museli být stálými zaměstnanci, volná povolání téměř neexistovala a všichni, kdo měli nějakou funkci, museli být ve straně. Jak vůbec mohly vznikat filmy? Jak se tehdy tvořilo? Dále mě zajímalo období, kdy tvrdý režim povolil a filmaři získali větší nezávislost na politice. A velkou část knihy jsem věnoval komedii, což je svébytný žánr,“ vysvětloval návštěvníkům veletrhu autor publikace Petr Szczepanik. „Tvůrce, kteří se komedií zabývají, spojuje stejný smysl pro humor a svého času bojoval právě humorem proti režimu. Nejsou to žádní disidenti, a přesto sehráli v dané době velkou roli. Třeba snímek *Limonádový Joe je pro mě jistým mezníkem, výrazem čistého smíchu. Byl to první smích, který se oprostil od politického zadání, a i takový smích byl důležitý. Právě proto jsem komedii v knize věnoval tolik prostoru,*“ dodal. Představení knihy se zúčastnil i někdejší ředitel barrandovských studií **VÁCLAV MARHOUL**. „Zažil jsem tam sedmdesátá léta, kdy jsem pracoval jako asistent, pak dobu tak politicky laděných snímků, že jsem musel odejít, a nakonec jsem se tam vrátil jako ředitel v 90. letech, kdy se všechno bouřli-

vě měnilo,“ zavzpomínal. Autor i někdejší přímý svědek barrandovského běhu dějin pak rukou společnou novou publikaci vypravili do světa. JM

Vítězové Akademie SFFH za rok 2016

Letos už podvaadvacáté byly na veletrhu uděleny Ceny Akademie science fiction, fantasy a hororu. Vedle ocenění v kategorii nejlepší povídka, nejlepší fantasy a dalších byla letos udělena i zvláštní cena za dlouholetou práci pro tento žánr, která připadla zakladateli a do loňského roku řediteli veletrhu Svět knihy Praha Daně Kalinové.

LETOS UDĚLENÉ CENY:

- Nejlepší SF: **Kim Stanley Robinson: Roky rýže a soli** (Laser-books)
- Nejlepší fantasy a horor: **M. R. Carey: Všemi dary obdarovaná** (Host)
- Nejlepší původní česká nebo slovenská kniha: **Vilma Kadlečková: Mycelium 5 – Hlasy a hvězdy** (Argo)
- Nejlepší povídková kniha: **George R. R. Martin – Gardner Dozois (eds.): Darebáci** (Argo)
- Nejlepší povídka: **Barbora Vrobelová: Hlavní chod** (Mlok 2016)
- Nejlepší překlad: **Richard Podaný: Vodní nůž**
- Nejlepší dílo (domácího) výtvarníka: **Jana Šouflová: Neočekávané dýchánky**
- Počin roku: **Antonín K. K. Kudlác za knihu Anatomie pocitu úžasu** (Host)
- Nejlepší nakladatelství: **Argo**
- Nejlepší časopis: **XB-1** (sest. Vlado Ríša)
- Cena za dlouholetou práci pro SFFH: **Alexandra Pavelková**
- Zvláštní cena: **Dana Kalinová**
- Kniha roku: **Alastair Reynolds: Prefekt** (Triton)

Fantasy světy mladé autorky

Sál sci-fi a fantasy byl v sobotu odpoledne doslova nacpaný k prasknutí. Svou třetí knihu zde za účasti významných hostů představila MARCELA REMEŇOVÁ.

Marcela Remeňová a Alice Nellis

V jedenácti letech jen málokdo tráví volný čas psaním románů. Přesně v tomto věku však Marcela Remeňová začala tvořit první díl své série Osm světů. O dva roky později už byla kniha Seznámení vydána a kladně přijata recenzí. Dnes je autorce sedmnáct a píše ji rozhodně neopustila. Na svém kontě má už tři knihy a ta poslední, Rodina, nově vychází také jako e-kniha.

„Snažím se hlavně nepsat černobíle,“ říká spisovatelka o svých příbězích, „žádná postava není jen dobrá nebo jen zlá a každá má pro své jednání nějaké ospravedlnění.“ Tvořit romány ve školním věku není jednoduché. Autorka i proto za největší oporu považuje své rodiče, kteří jsou

obvykle těmi prvními, kdo si nové části děl přečtou. Na obzoru už se také rýsuje čtvrtý díl fantasy série Osm světů. „Jsem se psaním zhruba v polovině, mohl by být hotový příští rok na jaře,“ říká Remeňová.

Jen slova chvály má pro mladou spisovatelku také Alice Nellis, jeden z hostů tohoto programu. „Marcela má velký talent, ale hlavně i obrovskou píli a pokoru. Přitom být spisovatelem je těžká práce.“ Ukázky z třetího i připravovaného čtvrtého dílu přečetl herec Radek Hoppe. Na závěr proběhl křest e-knihy Rodina, kvůli nezletilosti autorky však jen dětským šampaňským.

OnŠ

Vzpomínka na velikána

Jen málokterou zemi miloval TERRY PRATCHETT tak jako Českou republiku, kde se mu vždy dostalo toho nejvřelejšího přivítání. V neděli v poledne se na tohoto významného autora vzpomínalo v Sále sci-fi a fantasy. Program moderoval Jiří Walker Procházka.

Pratchett vždy v Česku patřil k nejoblíbenějším fantasy spisovatelům. Není proto divu, že beseda přilákala téměř stovku návštěvníků! Daří se zde i různým fanouškovským spolkům. Klub Terryho Pratchetta sdružuje stovky věrných fanoušků Úžasné Zeměplochy a každoročně pořádá množství tematických pořadů. Nejen o nich přišla hovořit jejich organizátorka Věra Liptáková. Ta se také podílela na divadelním zpracování Pratchettových románů v Divadle v Dlouhé. Hry Soudné sestry a Maškaráda čili Fantom Opery nasbíraly více než 260 repríz a osobně je navštívil i sám autor. Příběhy ze série Úžasná Zeměplocha jsou oblíbené i u amatérských souborů. „A ochotníci si často se Zeměplochou pohrají mnohem lépe než profesionálové,“ dodává s úsměvem Liptáková.

Návštěvníci měli možnost si prohlédnout i kalendář Klubu Terryho Pratchetta pro rok 2017. Je plný fotografií, na kterých v podání cosplayerů můžeme spatřit různé cechy z neznámějšího spisovatelova světa. Autorkou těchto fotografií je Hanina Veselá, fantasy spisovatelka známá knihami o hrdince Magnólii, která byla také hostem letošního veletrhu. Veškerý výtěžek z prodeje tohoto kalendáře poputuje na výzkum Alzheimerovy choroby, což je nemoc, které Terry Pratchett po dlouhém boji v roce 2015 podlehl.

Besedy se měl původně zúčastnit i Jan Kantůrek, dvorní Pratchettův překladatel. Ten se sice nakonec zúčastnit nemohl, jeho fanoušci se s ním ovšem budou moci setkat alespoň na letošním Festivalu Fantazie v Chotěboři.

OnŠ

Čínský disident na veletrhu

Zajímavé setkání se v sobotu po poledni uskutečnilo v Lapidáriu, kde se návštěvníkům veletrhu představil čínský exilový spisovatel, hudebník, básník a kritik tamního komunistického režimu LIAO I-WU. Své dílo uvedl společně s plzeňským básníkem IVO HUCLEM. „Liao strávil kvůli své básni Krveprolití čtyři roky po tvrdých čínských žalářích a právě tam se naučil hrát na čínskou flétnu,“ uvedl Ivo Hucl hudební doprovod, o který se Liao postaral právě na flétnu. Dále se hrálo na housle, ale především recitovalo a předčítalo. Liao, který už mnoho let žije v exilu, i Ivo Hucl a další protagonisté sobotního odpoledního programu, sklídili za své vystoupení zasloužený potlesk. JM

Liao I-wu a Ivo Hucl

Salon týdeníku Echo

Redaktor Týdeníku Echo JIŘÍ PEŇÁS poněkud pozměnil koncept besedy s předními českými spisovateli. Namísto avizovaných několika předních českých spisovatelů uvedl jen jednoho se slovy: „Proč zvat více spisovatelů, když tu máme Ondřeje Štindla, a ten stačí.“

Jistě, ONDŘEJ ŠTINDL je autor rozhodně zajímavý a určitě není ztrátou mu věnovat plochu 50 minut v rámci intenzivního dialogu. Zvláště, pokud se spolu s moderátorem ze společného redakčního působení dobře znají. Beseda tak slibovala „hlubší ponor“ bez zbytečných ornamentálních zdvořilostí. A na zdvořilostní polohu skutečně nedošlo. Naopak. Oba diskutující jakoby se příliš báli, aby jejich rozhovor nepůsobil „veletržně“ či „školometský“, začali blazeovaně plout po povrchu a své vystoupení tak trochu zahazovat. Jakoby oba odmítali tvar poctivého literárního rozhovoru. Jiří Peňás si dával záležet na tom, aby vypadal nahodile, nepřipraveně a hlavně silně nad věcí (rozuměj nad společným dialogem) a Ondřej Štindl zase několik vyřetných a slibně polemických otázek nezvedl a zahodil je stručným odbytím ve stylu: „je to tak.“

Nakonec návštěvníci byli přece jen „vpuštění“ k alespoň letným pohledům na autorovu meto-

Jiří Peňás a Ondřej Štindl

du tvůrčího psaní, takže se dozvěděli, že Ondřej Štindl si své rukopisy po sobě čte nahlas a díky této autokontrole ještě řadu věcí vypustí či předělá, že se při inspiraci nechá silně vést smyslovými vjemy, že nepíše ani pomalu ani rychle a že se jeho psaní odvíjí od základního autor-ského plánu, byť tento svůj plán nemívá úplně

do detailu promyšlen. Po 30 minutách moderátora dohnal jeho odmítavý postoj ke klasickému tvaru literární debaty. Marně vyzýval početné návštěvníky, aby se i oni připojili se svými dotazy. Beseda byla vedena natolik subjektivně, že nikdo z publika nenašel odvahu do ní vstoupit.

RaŠ

Dunaj na Vltavě 5

Komponovaný pořad se slavnostním vyhlášením vítězů soutěže o nejzdařilejší překlad slovenského textu do češtiny proběhl na veletrhu v neděli. Soutěžící pracovali s úryvkem z knihy *Vtedy v Lošonci*. Víťazkou byla Petra Balka, která získala cenu čtenářů v nejvýznamnější slovenské literární soutěži Anasoft litera za rok 2015. Odborné porotě se k posouzení sešlo celkem jedenadvacet prací, z nichž nejzdařilejší napsala KATEŘINA ZAJÍCOVÁ (vlevo). JCh

Jak (v Česku) publikovat vědu?

Ve čtvrtek 11. května se na veletrhu sešli zástupci českých akademických a odborných nakladatelství, aby společně diskutovali o tom, jak nejlépe pomoci vědeckým publikacím. Svoje zkušenosti nabídl PETR VALO (Karolinum), ALENA MIZEROVÁ (Munipress), HANA DZIKOVÁ (UPOL), EVA DIBUSZOVÁ (VŠCHT), MARIE KRATOCHVÍLOVÁ (FHS UK) a ANDREA SLOVÁKOVÁ (Nová beseda). Diskusi moderovala Martina Tlachová z Munipressu.

Jedním z ústředních témat debaty byl rozpor mezi dvěma obtížně slučitelnými úkoly, se kterým se tato nakladatelství musejí vypořádat. Na jedné straně chtějí vydávat špičkové knihy a vybírat si k publikaci ty nejvyšší rukopisy. Na druhé straně se od nich očekává, že budou masově produkovat grantové výstupy a ve zbývajícím čase učit začínající akademiky, jak vůbec psát odborný text. „Nemůžeme si vybírat jen třešničky z dortu, musíme vydávat všechno,“ shrnula situaci Hana Dziková.

„Na rozdíl od jiných nakladatelství nemohou být čeští univerzitní vydavatelé úzce specializováni. Pro ambiciózní autory jsou až druhou volbou,“ řekl otevřeně Petr Valo. Alena Mizero- vá k tomu poznamenala: „I vydavatelé nejširších vědeckých výstupů však mají důležitou roli – mohou autory motivovat a ukazovat jim, jak se knihy dají dělat lépe, pokud se jim věnuje patřičná péče. A to i ty, které by na komerčním trhu měly jen malou šanci.“

Eva Dibuszová připomenula několik systé-

mových překážek – hlavním evropským a světovým problémem je nutnost vypořádat se se systémem hodnocení vědy a tendence vydávat „publikace pro publikace“. Nakladatelství jsou tak často nucena vydávat i tyto knihy. Zde pak záleží na edičních radách a šéfech, aby si dokázali prosadit, s jak kvalitní knižní produkcí jsou ochotni spojit své jméno.

Panelisté zdaleka nestihli vyřešit všechny otevřené otázky. Prozradili ale, že už začali spolupracovat na tvorbě společných standardů a že se ve společných debatách chystají v blízké době pokračovat. Jak se říká ve světě „It's for science – je to v zájmu vědy“.

Hledání pravdy

Polský reportér **MARIUSZ SCZYGIEL** se pustil do zajímavého projektu, začal po světě hledat pravdu. Ptá se lidí v taxíku, v letadle i na veletrhu Svět knihy Praha.

„Každý novinář ví, že pravda je, když máte fakta ověřená z několika důvěryhodných zdrojů. Fakta jsou pravda,“ uvedl zajímavé setkání moderátor a novinář Petr Vizina. „Tak schválně, jakou barvu má vaše sako,“ reagoval na to Mariusz Sczygiel. „Vínovou,“ odpověděl Petr Vizina. Pak se Mariusz obrátil do plného sálu se stejnou otázkou a dostalo se mu několik různých odpovědí. „Vidíte, někdo řekne, že je červené, jiný, že vínové, další ho vidí jako kaštanové. Kdo má pravdu?“ ptal se Mariusz. „Každý má svou pravdu, takže i novinář, když něco napíše, je to jeho pravda, protože každý reportér má právo na své dojmy,“ vysvětloval Mariusz. „Pravda není absolutní, protože jsou sice daná fakta, ale záleží na tom, jak ta fakta pojmenujete. Každý člověk na zemi je v danou chvíli v jiném bodě, z něhož se dívá na svět, a z každého toho bodu je pohled na pravdu jiný.“ Spouštěcím momentem pro neobvyklý projekt, který Mariusz nazval jednoduše Pravda a v němž se ptá lidí po celém světě na tu jejich pravdu, byla myšlenka, kterou objevil v jedné knize. „Stálo tam: Život je hodnotný, když dospějeme k nějaké pravdě, myšlence, pravidlu. A to byl ten moment, kdy jsem si řekl, že se budu lidí ptát, k jakému životnímu pravidlu dospěli. Tehdy jsem si sedl do taxíku a právě taxikář byl první, koho jsem se na jeho pravdu ptal. A od té doby se ptám všech a všude. Kritérium je, aby ta pravda nebyla banální, protože občas

Mariusz Sczygiel

někdo řekne něco banálního, jako třeba, že jeho životním pravidlem je vážit si lidí. To je banální odpověď, ale mě to neodradí a ptám se ho dál. Často se pak stává, že za touto banalitou je zajímavý příběh, a tím pádem už ona banalita banální není,“ vysvětloval Mariusz, jak své pravdy sbírá. „Dá se tedy říct, že pravda tím získá jakési tělo,“ dodal Petr Vizina. „Pravda má tělo, to je hezký řečeno. Tuhle pravdu si odvezu z tohoto veletrhu,“ smál se Mariusz závěrem setkání.

JM

Už budu! aneb O choulostivé literatuře korektně a jen s mírným uzarděním

V sobotu se na veletrhu představila norská novinářka, fejetonistka a spisovatelka **SELMA LØNNING AARØ**.

Vlastně je velmi smutné, že tato autorka, která má ve své bibliografii již řadu děl, mezinárodního věhlasu dosáhla až útlejším románem,

Selma Lønning Aarø

jehož výchozí situace je prvoplánově pikantní, až skoro posouvající hranice tabu v hlavním, nepokleslém proudu literatury. O co jde? O nic méně než o emancipovanou ženu, která v životě dosáhla řady úspěchů a ke kompletaci životního štěstí jí chybí už jen „dosažení“ orgasmu. Zavře se tedy s vibrátorem na týden sama do ložnice, nechá plynout rodinný život svojí cestou ... a na občasné dotazy svého manžela odpovídá slibným „Už budu!“.

Sympatická autorka uvěřitelně vyargumentovala, že k napsání knihy ji nevedl jen kalkul, ale zejména korektní pohnutky. Ženy jsou podle ní skutečně pod obrovským (zejména mediálním) tlakem, kdy se musí vyrovnat nikoliv s jednou trojedinou, ale rovnou se třemi v podstatě navzájem se vylučujícími rolmi. Rolí úspěšné emancipované ženy, která dokáže profesně uspět, rolí matky, která vychovává své potomky, a rolí milenky, která si „udrží“ svého partnera a naplní jeho očekávání. Zatímco s prvními dvěma rolmi se dnešní ženy v průměru jakž takž vyrovnávají, ta třetí role může někdy opravdu „skřípat“. A na to chtěla norská autorka poukázat a tematizovat to prostředky, které jdou až na samý okraj akceptovatelné literatury. Mezinárodní ohlas románu jí však dal za pravdu.

RaŠ

Nejevropštější umění, román

Aleš Šteger

José Luis Peixoto

Ze sobotní besedy o psaní románu a jeho významu pro evropskou literaturu ve vzducholodi Gulliver. Diskutovali **ALEŠ ŠTEGER**, **JOSÉ LUIS PEIXOTO** a **GOCE SMILEVSKI**, moderoval Guillaume Basset.

Goce Smilevski

Hilde Domin: německá básnířka

Hilde Domin, zřejmě nejvýznamnější německou lyrickou básnířku 20. století, představila v sobotním pořadu v prostorách Lapidária spisovatelka a její blízká přítelkyně MARION TAUSCHWITZ.

Český čtenář zná prozatím poezii Hilde Domin jen z kusých časopiseckých překladů, ovšem obsírnější výbor by se měl objevit na našem knižním trhu počátkem příštího roku. Německá básnířka, která měla velmi blízko k českým dějinám a velmi citlivě reagovala na události roku 1968, je zajímavá nejen svojí tvorbou, ale i dramatickým životním osudem. Pocházela z bohaté židovské rodiny, studovala na univerzitách v Heidelbergu a Berlíně, kde se seznámila se svým pozdějším manželem Erwinem Walterem Palmem. Právě on sehrál v jejím tvůrčím životě

Marion Tauschwitz

rozporuplnou roli. Po dlouhá desetiletí přezíral její umělecké ambice – „Když žena píše, bere mi múzu!“ Proto si na počátku 60. let pro své první publikované sbírky zvolila pseudonym Domin podle Dominikánské republiky, kam se oba manželé před lety uchýlili. Zavedl je sem osud německých židovských emigrantů přes mussoliniovskou Itálii a válečnou Anglii. Marion Tauschwitz obsírně rekonstruovala životní dráhu Hilde Domin v přímé souvztáznosti s ukázkami z její poezie a na základě archivu několika tisíc dopisů nalezených po její smrti v roce 2006. Působivě tak shrnula takřka neuvěřitelný život, který lze uzavřít vlastními slovy Hilde Domin: „Opřela jsem si nohy do vzduchu a unesly mě.“

IK

Barbar mezi zednáři

O pozoruhodném osudu černošského učenice na vídeňském dvoře píše ve své poslední knize maďarský spisovatel GERGELY PÉTERFY, další ze zahraničních hostů letošního veletrhu.

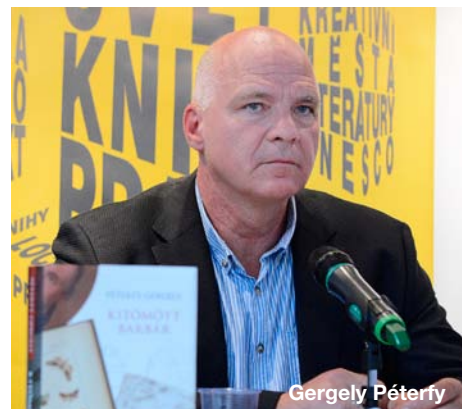
Angelo Soliman se v době nastupujícího osvícenství stal podivuhodným úkazem. Narodil se na území dnešní Nigérie a v dětském věku byl jako otrok přivezen do Evropy. Zde se mu dostalo vzdělání a postupně sloužil na dvorech významných šlechtických rodů Lobkowiczů a Liechtensteinů. V roce 1783 vstoupil do vídeňské lože Svobodných zednářů, kterou později vedl jako velmistr. Potkal se zde například s Haydnem nebo Mozartem. I přes své postavení a křesťanskou víru se však po smrti nedočkal důstojného odpočinku. Jeho tělo bylo mumifikováno a se suknicí z pštrosích per vystaveno

v muzeu jakožto „divoch z Afriky“.

Nejen o Solimanově životě pojednává Péterfyho román Vycpaný barbar, oceněný v Maďarsku jako kniha roku 2014. Dějem prostupuje i osud maďarského osvícence Ference Kazinczyho, Solimanova blízkého přítele. Ten je celý život odstrkovan na okraj společnosti a nějaký čas stráví i na brněnském Špilberku jako vězeň. Dnes bývá řazen k nejvýznamnějším maďarským obrozencům a jazykovědcům.

Kniha Vycpaný barbar vychází v češtině v překladu Roberta Svobody.

OnŠ

Gergely Péterfy

Zápas mezi spisovatelem a autoritou

Liao I-wu, Kateřina Procházková a Radka Denemarková

Psát znamená zpochybňovat, proměňovat falešné ideologie v reálné vnímání dominance mimo rámec „alternativních faktů“. Psát znamená utkávat se s tím, co nás utlačuje. Je však pero skutečně silnější meče? V besedě na toto ožehavé téma ve vzducholodi Gulliver v Centru současného umění DOX účinkoval čínský disident LIAO I-WU a česká angažovaná spisovatelka RADKA DENEMARCOVÁ, moderovala KATEŘINA PROCHÁZKOVÁ.

SVĚT KNIHY PRAHA 2017 v číslech

STATISTIKA LITERÁRNÍ FESTIVAL

Počet účinkujících: **636**

Počet programů: **486**

Počet výstav: **20**

Počet zemí a regionů – účinkujících
v programech: **27**

Belgie, Česká republika, Čína, Dánsko, Finsko,
Francie, Irsko, Izrael, Kanada, Maďarsko,
Makedonie, Německo, Nizozemsko, Norsko,
Peru, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rusko,
Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko,
Švýcarsko, Ukrajina, USA, Velká Británie

STATISTIKA VELETRH

Počet vystavovatelů: **396**

Počet stánků: **205**

Plocha: **3.412 m²**

Počet registrovaných odborných návštěvníků: **682**

Počet akreditovaných novinářů: **237**

Počet návštěvníků: **44.000**

Počet zemí a regionů – vystavovatelé: **31**

Bělorusko, Česká republika, Čína, Dánsko,
Finsko, Francie, Indonésie, Irsko, Island, Itálie,
Izrael, Japonsko, Kanada, Maďarsko,
Německo, Nizozemsko, Norsko, Peru, Polsko,
Portugalsko, Rumunsko, Rusko, Skotsko,
Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko,
Tchaj-wan, Ukrajina, USA, Velká Británie

**Celkem na veletrh a festival přijeli hosté
ze 33 zemí světa.**

Ve **speciální expozici** se představilo devět
Kreativních měst literatury UNESCO –
Barcelona, Dublin, Edinburgh, Heidelberg,
Krakov, Lublaň, Lvov, Nottingham a Óbidos.
Zároveň z těchto měst přijeli na veletrh
i autoři či literární vědci.

**24. MEZINÁRODNÍ
KNIŽNÍ VELETRH
A LITERÁRNÍ FESTIVAL**

**VÝSTAVIŠTĚ
PRAHA
HOLEŠOVICE**

SVĚT KNIHY PRAHA

10.–13. 5. 2018

TÉMATY ZAMĚŘENÁ NA:

KOMIKS

VÝROČÍ ČESKÝCH DĚJIN – „OSMIČKOVÉ ROKY“

